



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudkyň JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobkyně: **Mgr. H. V.**, zastoupené JUDr. Zlatavou Davidovou, advokátkou se sídlem Brno, Přívrat 12, proti žalovanému: **Finanční ředitelství pro hlavní město Prahu**, se sídlem Štěpánská 28, Praha 1, o žalobě žalobkyně proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 4. 2003, č. j. FŘ-9937/11/01, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 1. 2004, č. j. 5 Ca 124/2003 – 33,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 1. 2004, č. j. 5 Ca 124/2003 – 33, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem ze dne 30. 1. 2004, č. j. 5 Ca 124/2003 - 33, zamítl Městský soud v Praze žalobu žalobkyně (dále také stěžovatelka) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 4. 2003, č. j. FŘ 9937/11/01. Tímto rozhodnutím žalovaný změnil dodatečný platební výměr Finančního úřadu pro Prahu 10 (dále jen „správce daně I. stupně“) ze dne 11. 10. 1999 na daň z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roku 1997 tak, že dodatečně stanovil základ daně ve výši 3 221 400 Kč a vyměřil daň ve výši 1 263 952 Kč (tj. snížil tímto vyměřenou daň ve výši 1 832 720 Kč).

Stěžovatelka podala proti rozsudku městského soudu kasační stížnost s odkazem na ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního

(dále jen „s. ř. s.“), neboť má za to, že Městský soud v Praze nesprávně posoudil právní otázku zdanění jejího příjmu z postoupení pohledávky, kterou držela z titulu prodeje cenných papírů. Stěžovatelka k tomuto uvedla, že samotný prodej cenných papírů byl od daně z příjmů osvobozen dle ustanovení § 4 odst. 1 písm. w) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (dále jen „ZDP“). Kupní cena nebyla kupujícím uhrazena celá a stěžovatelka tak držela pohledávku z tohoto prodeje v hodnotě 4 360 200 Kč, kterou v roce 1997 za stejnou hodnotu postoupila a získala tak příjem v uvedené výši. Správce daně posoudil uvedený příjem jako ostatní příjem dle ustanovení § 10 ZDP a z celé částky stěžovatelce dodatečně vyměřil daň z příjmu. Již v žalobě stěžovatelka namítala, že u ní nedošlo k navýšení majetku ve smyslu ustanovení § 10 odst. 1 ZDP, proto předmětný příjem nemůže být podroben dani. Navíc argumentovala skutečností, že předmětná pohledávka pocházela z příjmu od daně osvobozeného, tj. z prodeje cenných papírů a tudíž i prodej této pohledávky musí být od daně z příjmů osvobozen. Kasační stížností se domáhala zrušení rozsudku městského soudu a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud kasační stížnosti stěžovatelky nevyhověl. Dospěl totiž k závěru, že právním titulem příjmu stěžovatelky ve výši 4 360 200 Kč byla v daném případě smlouva o postoupení pohledávky ze dne 31. 7. 1997, nikoli smlouva o převodu cenných papírů. Předmětná pohledávka sice pocházela z příjmu od daně osvobozeného, tj. z prodeje cenných papírů, avšak ze zákona o daních z příjmů vyplývá zřejmý úmysl zákonodárce přiznat osvobození od daně pouze příjmům za cenné papíry a nikoli příjmům z titulů odvozených. V daném případě k tomu, aby stěžovatelka získala předmětný příjem musela přistoupit k již uzavřené smlouvě o úplatném převodu cenných papírů další právní skutečnost, a to smlouva o postoupení pohledávky. Stěžovatelce vznikla uzavřením smlouvy o úplatném převodu cenných papírů ze dne 28. 5. 1997 pohledávka za obchodní společností SCES, s. r. o. ve výši dohodnuté kupní ceny 10 920 000 Kč. Smlouvou o postoupení pohledávky stěžovatelka úplatně převedla na postupníka právo na plnění (uspokojení pohledávky) odpovídající hodnotě postupované pohledávky. Postoupením pohledávky tak došlo v závazkovém právním vztahu mezi stěžovatelkou jako věřitelem a obchodní společností SCES, s. r. o. jako dlužníkem ke změně věřitele. V části pohledávky odpovídající hodnotě postupované pohledávky vstoupil do závazkového právního vztahu postupník Ing. H., který se stal věřitelem namísto stěžovatelky. Stěžovatelce uzavřením smlouvy o postoupení pohledávky vznikla pohledávka nová (právo na úhradu smluvené úplaty) za Ing. H. Plnění ze smlouvy o postoupení pohledávky – poskytnutí smluvně sjednané úplaty nebyl příjmem za prodej cenných papírů, který by byl podle ustanovení § 4 odst. 1 písm. w) od daně z příjmů osvobozen. Právo na dohodnutou úplatu za postoupení pohledávky získala stěžovatelka na základě smlouvy o postoupení pohledávky, nikoli tedy z titulu prodeje cenných papírů dle kupní smlouvy od jeho nabyvatele, nýbrž z jiného, již odvozeného titulu. Zákon o daních z příjmů přiznává osvobození od zdanění pouze příjmu za prodej cenných papírů, nikoli příjmům za postoupení pohledávky, byť tato pohledávka vznikla v souvislosti s jejich prodejem. Shodně s názorem městského soudu měl Nejvyšší správní soud za to, že zákon „zvýšení majetku“ nestanoví jako podmínku pro podřazení příjmů pod ustanovení § 10 ZDP. Z ustanovení § 10 odst. 1 je zřejmé, že všechny příjmy, nejde-li o příjmy dle ustanovení § 6 až § 9, jsou považovány za „ostatní příjmy, při kterých dochází ke zvýšení majetku“.

Nejvyšší správní soud neshledal naplnění stížního důvodu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a dospěl k závěru, že právní i skutkové otázky byly městským soudem posouzeny v souladu se zákonem, a proto kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Proti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2005 č. j. 5 Afs 33/2004 - 62 podala stěžovatelka ústavní stížnost a Ústavní soud nálezem ze dne 16. 8. 2007 sp. zn. IV. ÚS

650/05 citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu zrušil. V nálezu dospěl Ústavní soud k závěru, že: „výklad příslušného ustanovení § 10 odst. 1 ZDP učiněný Nejvyšším správním soudem a na jeho základě přijatý závěr o nepodmíněnosti zvýšení majetku pro podřazení předmětného příjmu pod ostatní příjmy z tohoto ustanovení dle názoru Ústavního soudu jednoznačně nevyplývá. Stejný názor zastává i právní praxe, když např. v komentáři k zákonu o daních z příjmů se k předmětnému ustanovení § 10 odst. 1 mimo jiné uvádí, že „(...) v ustanovení § 10 jsou uvedeny příklady hlavních druhů ostatních příjmů, které mohou přičítat v úvahu pro zdanění. Jde však o příjmy nahodilé, pro které je stanoven též limit osvobození (...). Důležité je předvézt § 10 odst. 1; aby se jednalo o „ostatní příjem“, musí dojít ke „zvýšení majetku.“ (viz Pelech, P – Pelc, V.: Daně z příjmů s komentářem, 8. aktualizované vyd., Nakl. ANAG, Olomouc 2007, str. 208 a násl.). Obdobně, že „podmínkou zdanění ostatních příjmů je, že při nich dochází ke navýšení majetku.“ (viz Brabec, F. a kol.: Daně 2006, ASPI MERITUM, Praha 2007, bod 1586 a násl.).“

Podle čl. 89 odst. 2 Ústavy jsou vykonatelná rozhodnutí Ústavního soudu závazná pro všechny orgány i osoby.

Nejvyšší správní soud proto napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v němž bude tento soud vycházet z právního názoru vysloveného Ústavním soudem v jeho nálezu ze dne 16. 8. 2007 sp. zn. IV. ÚS 650/05.

V novém rozhodnutí rozhodne městský soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. února 2008

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu